

PREGÓ DE LA FESTA MAJOR DE L'ARBOÇ 2010

Jordi Bertran

Benvolgut general Chabran,

Els teus convilatans m'han fet l'encàrrec de pregonar la vostra Festa Major, dedicada a Sant Julià i als sants màrtirs. Hauria pogut remenar llibres, diaris i d'altres papers per elaborar aquesta proclama de la celebració més gran de l'Arboç. Però de ben segur que no hauria igualat les aportacions esplèndides que, abans meu, han dut a terme Salvador Arroyo, Pere Català, Josep Crivillé, Esteve Cruaïnes, Ricard Domingo, Josep M. Jané, Robert Rovira, Pere Simon, Ramon Vallverdú, Gaietà Viaplana o Ramon Vilar, per citar-ne algunes.

Per això, Chabran, he decidit escapar-me en els somnis d'aquesta nit d'estiu i viatjar cap a la teva casa actual, en aquest edifici de la cultura, des d'on divendres 20 d'agost hauré de convidar a la festa. Seguiré l'exemple de crides i pregons, heretat de l'atàvic i medieval costum català de convocar els gremis a la celebració, perquè, amb els seus balls i entremesos, transformessin el teixit urbà en un gran escenari teatral i festiu. He pensat que de ben segur, tu, el més vell de tots els arbocencs, havies de ser el millor company i guia per redactar aquestes ratlles.

Qui com tu, Chabran, ha viscut festa rere festa, i ja en van moltes des del 1827 quan els habitants d'aquestes terres et decidiren construir amb els teus vuitanta-set quilos de pes. I no degué de ser gens fàcil en un país delmat per la terrible Guerra del Francès, que tu, Chabran, precisament vas liderar en aquest territori. Qui t'havia de dir que aquelles dones i homes a qui havies atacat, violat, matat o empresonat, t'acabarien convertint, dinou anys després de l'heroica resistència, en la seva icona! Quan encara era ben vives les explosions i el fum que els gavatxos van deixar mentre fugien d'aquestes contrades, i feien volar tot allò que mai més no podríem tenir, les arbocenques i els arbocencs t'erigien en la seva figura màxima de la Festa Major.

Tu, que encara t'ho miraves des de França fins a l'any de la teva mort, el 1843, no ho acabaves d'entendre. Al teu país les escultures s'acostumaven a fer com a homenatge als herois, i en canvi aquí a l'Arboç te'n dedicaven una per tot el contrari.

De fet, no m'estranya, Chabran, que aquelles dones i homes necessitessin noves il·lusions comunes, col·lectives i identitàries, després de la terrible crisi política, econòmica i, en definitiva, humana que va suposar la Guerra del Francès. Ja ho veus tu ara mateix: tot

plegat sembla que el món, i molt especialment l'Estat espanyol que ens organitza els recursos i els diners, no se n'hagin de sortir, o si més no se n'hagin de sortir a favor del nostre país, Catalunya.

Els nostres avantpassats que havien d'aixecar la nació delmada per vosaltres, els francesos, decidiren revisar la història pròpia i s'adonaren que la Festa Major els havia acompanyat des dels temps medievals amb relíquies miracleres vingudes des de països llunyans, on semblava que el món pogués ser millor. En d'altres indrets, a les santes i als sants que no havien estat prou diligents, ras i curt: els havien canviat per nous patronatges!

Però el cas és que la festa, la Festa Major, podia ser un dels fils màgics de la reconstrucció nacional. Els primitius gegants dels gremis foren un dels pals de paller d'aquest procés. Cresqueren en alçada, i adaptaren estètiques vinculades a forces i cultures enemigues. Els catalans ens apropiàvem d'aquests enemics, els fèiem precedir processons religioses davant la custòdia del Corpus o de les imatges dels sants patrons, i simbolitzàvem una mena de triomf imaginari de gran impacte sobre la població. Fou aleshores quan a Tarragona, el 1825, crearen els actuals Gegants Vells amb estètica moruna; dos anys més tard, aquí a l'Arboç, et cisellaren a tu juntament amb la teva companya Llúcia; cap al 1832 es recuperen els gegants a Vic; o el 1840 es construïren els Gegants Romans de Lleida, o els actuals Gegants de Manresa, aleshores amb estètica arabesca.

Com a poble mediterrani, ens férem amics dels nostres enemics patits en les diferents pàgines de la història, i nasqué una relació molt especial que arrenca de ben petits amb la nostra mirada d'infants cap a vosaltres, aquests altíssims personatges que un o dos cops l'any, desperteu de la vostra immobilitat, del vostre son perenne, i us correu una gran festassa enmig de músiques i giravolts dels vostres convilatans.

¿I què m'has d'explicar, Chabran, de com eren les festes majors que tu vas conèixer quan et van convertir en gegant? La vila de l'Arboç amaga rere la seva actuació castellera del quart diumenge d'agost l'origen de les competències entre colles del ball de valencians que van desembocar en els actuals castells, torres i pilars. Corria l'any 1770 quan en aquesta vila algú va tenir la idea brillant de contractar aquells homes que, seguint l'exemple dels muixarangueros valencians, en especial els que avui honoren la Mare de Déu de la Salut d'Algemesí, enlairaven torretes pels carrers, pràcticament a tota hora del dia i de la nit. Eren gent d'altres oficis que completaven els seus minsos jornals desafiant les alçades i pujant als balcons de les cases principals.

El 1770 l'antecedent funcional del Joan Serres d'avui va rebre l'encàrrec de portar a la vila de l'Arboç les quatre millors colles de valencians. L'home agafà el matxo i, enmig de vinyes, oliveres, ametllers, avellaners i garrofers, anà al Catllar, a la Riera de Gaià, al Vendrell i a Santa Margarida dels Monjos. I parlà amb els mestres de cada ball, que era l'apel·latiu amb què aleshores coneixíem en aquestes terres al posterior cap de colla. Els explicà les virtuts de la rivalitat i de la competència, del desafiament i de l'orgull enfront dels altres, del triomf i del fracàs. I els quatre mestres de ball acceptaren venir a competir a l'Arboç.

Les arbocenes i els arbocencs, amic Chabran, tingueren la lucidesa de ser els primers que, sense colla pròpia, convidaren a plaça a les millors colles del moment, com encara passa cada quart diumenge d'agost. I la tria fou ben encertada, perquè en aquesta plaça es bastí –mentre ningú no demostrí el contrari– la primera construcció de sis pisos de la història, i en definitiva el que podem considerar el primer i veritable castell. I ho assolí la colla del Catllar que, com diuen les cròniques, fou la més ben reputada. I l'Arboç esdevingué d'aquesta manera la llavor dels castells, que després tingueren el seu bressol a la ciutat de Valls.

Han passat 240 anys, Chabran, i aquesta plaça manté el ritus de convidar les colles de fora vila. Amb les passions que la festa aixeca. Amb els conflictes que hi són inherents. Però tots sabem que, en aquest carrer Major que esdevé plaça i que inevitablement ens recorda l'urbanisme primitiu dels primers espais castellers, petits, embolcalladors, que permeten que el pilaner tingui un punt de referència visual ben proper, cada quart diumenge d'agost vivim moments pletòrics, únics, inimaginables si al darrera no hi hagués el cor que flirteja amb la gralla i el timbal; si no hi hagués el no mirar el rellotge dels braus castellers vallencs, vilafranquins, tarragonins o terrassencs, que, juntament amb els arbocencs, any rere any rememoren aquella lluita de colles, més tard imitada per tantes d'altres places i avui indissociable del que significa el fet casteller.

Deia Joan Baptista Tarafa l'any 1902 al periòdic La Renaixença de Barcelona en relació a l'actuació castellera de l'Arboç:

"A l'espiguet de les gralles hem vist los atrevits Xiquets de Valls, muntant les seves torres i castells, aixecar lo de vuit, verdader raïm de cossos humans. Quin espectacle més gran! La plaça apilotada de gent amb lo alè sospesa d'aquell castell format d'homes que, com altres grecs escalant les muralles de Troia, semblava volguessin arribar al cel. I el sol enviant sos daurats rajos, encoratjava amb la seva escalfor aquella massa humana, que pit enfora i braços entortolligats uns amb altres davant, mostra de la fortalesa d'una

raça. Tot d'un plegat, un eixordador aplauso ressonava per l'espai i les mostres d'admiració i entusiasme d'un poble que estima lo seu, era son mes preuat premi. Lo poble que encara té aquests homes, no és poble mort!"

I no hi ha valencians ni castells sense gralles i timbals, ni tampoc gegants ni ball de bastons ni de gitanes. Tu, Chabran, devies d'haver ballat amb la teva companya Llúcia al so d'aquella colla mítica que foren els grallers Els Ratetes. En Salvador Carbó, àlies Rateta, s'anunciava al tombant del segle XIX al XX amb els següents termes prepublicitaris:

"Dits grallers tenen l'honor de participar al públic que vulga contractar-los per tocar concerts, balls i aplecs, que disposen d'un extens repertori de balls i peces de concert brillants i harmonioses, executades per dits grallers i escrites per renombrats mestres de música de Catalunya".

En Carbó amb la seva gralla llarga, s'acompanyava d'Isidre Sanahuja, àlies Cruset, de Banyeres; o de Ramon Batet de Masllorenc; o de Joan Sans, àlies Jarret de l'Aleix. Molts anys després, la càmera de l'amic i enyorat Pere Català Roca, ens retrataria per sempre més uns altres grallers de l'Arboç, que entre 1961 i 1965, omplien el paisatge sonor d'una de les festes més típiques de Catalunya. En Joan Manzano, en Josep Mitjans, Antoni Ruiz-Peinado, i Joan Bassa, tocats tots amb barretina, succeïren els Ratetes en la història.

Aquests grallers dels seixanta del segle passat, amic Chabran, em recorden el seu mestre i personatge imprescindible en aquesta Festa Major arbocenca: Jaume Vidal i Vidal, home amb renom oficial, "Carboner", i amb malnoms populars com "Submarino" o "Submarino malvado". Graller que vinculà les viles de l'Arboç i el Vendrell amb les seves inxes, tudells i tonades.

Poc després de la guerra civil del 1936 i fins al 1957, Jaume Vidal se'n féu un fart de tocar la gralla. Després fins al 1970 es dedicaria a les orquestres de ball, però aleshores tornaria a interessar-se per la gralla, que l'acompanyà pràcticament fins a la seva mort.

De fet, amic Chabran, recordo que el primer cop que vaig quedar-me a dormir a la teva Festa Major, a la primeria dels anys vuitanta, vaig sopar al primer pis de la Fonda Cal Paraire. A la taula del costat, hi seia en Jaume Vidal, amb el seu carismàtic timbaler. Ell encara tocava les peces del ball de bastons de l'Arboç. En realitat, el Jaume Vidal fou un compositor notable de peces bastoneres, set de les quals va enregistrar la Fonoteca de la Generalitat, per al cd editat el 2008. El Submarino, mestre entre d'altres dels Grallers de la Colla Vella dels

Xiquets de Valls durant la represa democràtica, formava part indissociable de la Festa Major arbocenca i del ball de bastons, al qual acompanyà entre el 1976 i el 1991. Quan una part important dels grallers optava per la canya més còmoda, sovint la de tenora, ell insistia en conèixer i divulgar la vella tècnica de com es feien les autèntiques inxes, o –en paraules seves- de com s’apriaven perquè sonessin bé.

El darrer cop que el vaig veure viu fou també en un altre àpat: el dinar del 30 d’agost de la Festa Major de Vilafranca, quan ja no tocava si més no en públic. Ens vam acomiadar en sortir del restaurant i ja no el vaig veure mai més. Però, cada quart cap de setmana d’agost, se m’apareix per davant de Cal Paraire i em dóna el bon dia i la bona Festa Major, abans de tocar-te, Chabran, una tonada en privat perquè tu la ballis amb la teva senyora Llúcia.

Del Jaume en la seva faceta festiva arbocenca m’havia impressionat aquell aire atàvic, ancestral, amb què acompanyava els bastoners. Cos de camisa blanca, mocadors en forma de banda, faldilletes blaves ribetejades de daurat per sobre els calçotets blancs amples amb el vió vermell, les espardenyes als peus, els picarols subratllant-ho tot... són imatges d’altres èpoques que la història i la identitat arbocenca ha volgut perpetuar des que tenim la primera documentació bastonera el 1770, ara fa 240 anys.

Enmig d’aquest repicar de fusta sobre els caps, sota cama, rere esquena o al terra, adquireix una significació emotiva ben especial el Xotis de l’Arboç, d’innegables aromes vuitcentistes, destil·lats generació rere generació. Tonada que arrenca poc a poc i, que enmig de crits, xiulets i vítols, el graller va accelerant de manera progressiva fins esclatar en un aplaudiment unànime i massiu, envoltat de la nit que ja ha caigut.

I ara, Chabran, permete’m que et preguntis quantes vegades t’has queixat als alcaldes durant aquests 183 anys sobre les fuades que el ball de diables ha fet en la teva indumentària i en la de la teva dona Llúcia?

Ja m’ho deia el Josep Plana fa gairebé trenta anys que ells eren una colla amb veterania, i vés a saber si els diables no li obrien pas al senyor de la vila medieval! Devia de ser per aquesta llarga trajectòria o senzillament pel bon ofici dels practicants del món de l’espurna que al programa del 1876 ja era considerat com “el que se ha distinguido siempre entre los demás de esta comarca”. I és més, el 1881 el Diari de Tarragona en diu: “luciendo dicho baile (de diablos) la fama i la agilidad que tiene alcanzada”.

Probablement per aquestes raons el ball de diables arbocenc va ser convidat a actuar a les Festes de la Mercè de Barcelona del 1902, en uns moments en què era necessari l'afermament dels costums autòctons en un marc gens favorable a la tradicionalitat de les festes populars. Amb tota seguretat aquella fama fou la que molts anys més tard, als inicis de la democràcia retrobada, els faria retornar al cap i casal per participar i en definitiva crear aquell acte que seria batejat com a "correfoc".

Així mateix, el Ball de Diables de l'Arboç fou el creador de la Trobada de Diables de Catalunya el 1981, quan aquestes mostres tenien tot el sentit del món. Posteriorment, quan els amics de l'Entierro de la Sardina de Múrcia em demanaren dos balls de diables per acompanyar-los a ells i al seu drac de dimensions gegantines a l'Exposició Universal de Sevilla del 1992, no vaig tenir cap mena de dubte que els arbocencs tenien la fama i la plaça ben guanyada.

El ball de diables de l'Arboç és això i molt més. Rivalitats amb els del Vendrell, batalla amable que ha tingut un vencedor clar; el sac mític en el qual traginaven totes les carretilles d'una actuació que va esfumar-se just en l'arrencada del correfoc de Tortosa el 1985 i va esdevenir una mena de pastís amb sis-centes espelmetes esteses pel terra; timbalers fotogènics com el Cisquet Vila, imatge que va captar magistralment el mestre Pere Català Roca; caladors únics com en Joan Pié, dels quals vam intentar aprendre els encenedors de molts altres balls; lliçons impagables dels germans Plana, del Josep M. Jané "Joe" i del Pere Rovirosa, sobre com recuperar un ball de diables a la manera històrica, que no és ben bé el mateix que a l'antiga -com diu el meu amic Paco Cruz-, perquè aleshores caldria cobrar per actuar; cases particulars on es desaven les carretilles durant la Festa Major i en alguna de les quals hi havíem acabat fent nit; o entrades a la plaça ben imaginatives, no sols tolerades sinó àmpliament aplaudides, mentre algun casteller s'impacienta per si començaran o no, que és el més probable, els castells a l'hora anunciada.

Deia un diable arbocenc el migdia de la Festa Major del 1989:

"Benvolguts arbocencs,
Familiars, convidats i demés gent.
Avui que és diumenge,
Que fa sol i que és Festa Major,
Parlarem, com cada any,
D'un tema capital,
De lo bo i de lo millor.
Senyores i senyors, enguany
Parlarem de l'Ajuntament.
Però no, no ens posarem

Ni amb el batlle ni amb els regidors.
Anirem a tocar una fibra
Que és d'allò més delicada.
Segur que algun malpensat
Ja rumia: és el cul d'una secretària!
Doncs no: us heu errat!
Parlarem de la gent contractada,
Parlarem dels grans i insignes treballadors.
Engegarem amb una parella dissortada,
Cent per cent inútil,
I que de mena neix cansada.
L'un és el Rambo de l'Arboç,
L'altre l'Eswarzeneguer del Penedès.
I tanmateix tots dos
No són bons per a res.
Doncs no en va els municipals d'aquesta vila
Són famosos a mig món
Per la seva gran afició
Al no fer res i a la bona vida.
I parlarem per continuar
D'un grup que de l'ètica professional
En són un gran puntal.
Sí, és aquesta magnífica trup.
És la brigada brutal,
Comandats pel rei dels bars,
El famós don Pelaio,
Recorren els carrers de l'Arboç
Amb aquell monstruós motocarro.
És una immensa fauna
De gent de tot tipus,
Però no trobareu cap que penqui,
Doncs per ells el treballar
Es limita a contemplar,
A veure com creixen els ficus.
L'un és un gran bevedor,
De los Faroles client protector.
L'altre és de Comisiones Obreras
Un gran trabajador,
Però d'altra banda,
Gran lladre i estafador.
N'hi ha un altre que és fantàstic,
Que de dropo déu n'hi do.
Les eines li fan fàstic
I té carnet de mirador.
I acabarem amb els escombraires,
Aquests grans treballadors,
Que quan veuen merda a les ceres,

Esfereïts toquen el dos.
En fi, arbocencs,
Aquí teniu un breu exponent
De personatges inusuals
Que ens costen un dineral
I que té contractats l'ajuntament.
Llucifer, vinguin trons i carretilles,
Que els treballadors aniran més bé!

Segurament, amic Chabran, els versos d'aquell 1989 poden ser avui prou vigents, canviant el nom d'alguns dels protagonistes, però mantenint l'ampli i divers ventall de rols municipals, també prou patits en moltes altres localitats del país. Ara bé, mai no m'havia imaginat que aquells diables que et fan fuades en les teves gales gegantines acabessin integrant-se en el consistori local i molt menys -amics Carles i Joan, Joan i Carles- fent d'alcaldes! Això sí, potser ho hauria pogut entreveure en escoltar un altre vers del 1989, quan aconsellaven als polítics d'aleshores sobre el funcionament idoni per a la casa gran:

" Si jo sabés cantar bé
Com ho fa la Cavallé,
Les ho cantaria
Al Conseller d'Economia,
I si massa m'apura
Al Conseller de Cultura.
¿Ja sabeu que amb els diables
Han estat molt poc amables?
La nostra bona solvència
Han posat en evidència,
Quan segons tenim entès,
La insolvència és a l'inrevés.
Hi ha una carta amb força salsa
Però ara diuen que és falsa.
Quan se signa un document,
No s'és modest ni innocent.
Sabem que el d'Economia
ha de vetllar nit i dia,
Per no prendre cap mesura
En contra del de Cultura.
Vetlleu molt perquè els diners
No es malgastin en excés,
I si al ple un conseller va,
Tres mil peles fa petar,
I els borrons paguen els costos
Carregats amb més impostos.
Els diables no culpeu

Si administrar no sabeu,
Doncs secretàries teniu
Que us poden fer la viu viu.
No sigueu tan malpensats
Que els diables són honrats.
Vigileu el gasto intern
Que n'hi ha més que a l'infern!
Borrans, vinguin trons i carretilles
Que per al foc ja anirà bé!"

Ja veus, Chabran, que ara els diables arbocencs manen més que quan tu feies de general per aquestes terres. El que potser ells no saben és d'on ve aquest costum de fer versos crítics i satírics. Perquè Chabran, tu sí que vas tenir molt a veure en tota aquesta història, no?

Tot i que alguns autors consideren que des de finals del segle XVIII són progressivament introduïts aquests versos crítics i satírics dins la representació tradicional del ball de Sant Miquel i diables, les primeres referències concretes que ens autoritzen a parlar d'aquesta temàtica són precisament de 1808, quan tu desembocares en aquesta vila. La introducció de la crítica dins els textos del ball de diables respondria a un desplaçament de les representacions satíriques, que essencialment havien estat pròpies del Carnaval, cap a manifestacions diverses de les festes patronals, entre elles el ball de diables.

Les primeres referències a versos crítics en el ball de diables apunten totes a la guerra del francès (entre 1808 i 1814). L'alcoverenc Josep Aladern cita uns versos al Camp de Tarragona, contra Napoleó:

" Malaparte es un diable / que es pelut de cap a peus, / té una berruga a la panxa, / com lo campanar de Reus."

Manuel Milà i Fontanals recull uns versos penedesencs referents a tu, general Chabran:

"Viva la diablesa / Y las banyas del Chabran."

I finalment, Antoni Insenser esmenta una crítica contra el "rey Botella", el rei Joseph Bonaparte, germà de Napoleó, qui intentà d'imposar-lo com a monarca espanyol:

" hi havia el rei Botella / que encara estava cremant"

Molt més modernament, s'han recollit diversos versos a partir del recitat de vells diables penedesencs, en els quals apareixen

personatges i referències també directament vinculades a la guerra del francès. Així, en un text aplegat el 1948, consta una segona referència al "rey Botella":

" Llucifer, aquí està el diable setè
que fa ja qui sap el temps
se'n va sortir de l'infern.
Encara no fa mig any
allí hi havia el rei Botella
que ja estava mig rostit;
si hi aneu el trobareu com un botet."

Un altre plec penedesenc recollit el 1953 diu:

" Mi fet una sogada
que els hi lligat de dos en dos
i al infern tinc tot ple ...
Tots els de la França entera
ya senteran amb els catalans
perquè sen cagat les calces
perquè en son uns sis cortants.
y Diable soc de aquet ball
y diable es hi serà
viva la Diablessa
i les banyes del capità."

Comprovem, doncs, que la compilació de versots contra els francesos procedeix d'una de les àrees etnogràfiques i geogràfiques més castigades en aquella guerra: el Camp de Tarragona i el Penedès. Tots els textos conservats que s'adscriuen a aquesta línia temàtica pertanyen a localitats que tingueren un pes destacat en la lluita contra els exèrcits francesos. A l'Arboç i al Vendrell documentem els enfrontaments de la primavera del 1808. A Valls es desenvolupà la batalla del pont del Goi el febrer del 1809. I la ciutat de Tarragona patí el terrible setge de 1811 –en què la població quedà brutalment delmada- i la destrucció final de les defenses militars el 1813.

L'enemic francès esdevindria punt de les invectives dels balls parlats vuitcentistes, entre ells el ball de diables, comú al Penedès i al Camp de Tarragona, i donaria origen al que avui tots coneixem com a versots dels diables.

Perquè tu, Chabran fou qui comandares l'any 1808 una columna francesa formada per 4.200 homes que des de Barcelona i en direcció a la ciutat de Tarragona recorregué el Penedès i el Camp de Tarragona per sufocar les primeres insurreccions catalanes. Les teves tropes sortien de Tarragona i, al pas pel Vendrell, grups armats us

van plantar cara. Tu, Chabran, et vas endur presos, com a hostatges, els membres del consistori municipal vendrellenc. La vostra superioritat gavatxa era aclaparadora i els catalans vam fugir a replegar-nos aquí a l'Arboç, on al cap d'unes hores també arribàreu els invasors. Al carrer Major, on els sometents s'havien ubicat, és on es van viure els episodis més cruentos.

El 10 de juny de 1808, molts francesos i arboçencs perderen la vida en aquella batalla; un centenar de cases desaparegueren sota les flames i un centenar més restaren malmeses. Posteriorment, a la sortida de la vila dels Monjos es va retrobar el sometent penedesenc, i juntament amb reforços vinguts d'Igualada i de Barcelona, tornaren a plantar-vos cara. Tu, Chabran, ens feres recular fins a l'entrada de Vilafranca, vila que fou respectada, perquè les seves autoritats locals et convenceren que no havien participat en la revolta.

Les teves tropes serien aquell mateix any de 1808 aturades al Bruc, fet que nosaltres els catalans consideràrem una gran victòria, que reforçà la rebel·lió i augmentà el nombre de partidaris de lluitar contra el govern espanyol i els seus aliats, vosaltres, els francesos.

Ja veig la llum de l'alba, Chabran, i aquest somni d'una nit d'estiu arriba al seu final. No hem parlat d'elements festius més moderns com el drac Badalot o el ruquet Garot, fets amb un esplèndid bon gust artístic, ni de balls retrobats com el de Sant Julià o el de Cercolets. Tampoc del de Pastorets, figura teatral que a l'Arboç també adquiria gran protagonisme durant la nit de Nadal. En la missa del gall obrien l'adoració al Nen Jesús, i tenien privilegis diversos. Així entraven a l'església parroquial amb els seu xais ben enflocats, sopaven al presbiteri del temple, i finalitzada la representació, subhastaven les bèsties a la plaça.

Però vull acabar, Chabran, reivindicant un missatge de l'escriptor i semiòleg italià Umberto Eco. Les "altres" cultures diferents a la nostra pròpia són precisament cultures, amb les seves creences, ritus i costums, completament raonables en el context en què s'han desenvolupat, és a dir, que es regeixen per la seva pròpia lògica interna.

No totes les lògiques són, doncs, iguals, sinó que n'existeixen de ben diverses, que és necessari prendre en consideració, sense menystenir-les ni reprimir-les. Dins el territori català, cada comunitat ha generat les seves pròpies coordenades lògiques i ha dibuixat progressivament el seu propi calendari festiu. La passió, les emocions, les petjades de generacions anteriors, la transformació i redefinició de la tradició de forma contínua, la mateixa raó, han participat de forma evolutiva en la construcció de la pròpia festa,

d'una de les festes majors més típiques de Catalunya, de la Festa Major de l'Arboç.

Una festa que el 2010 seguirà tenint diables i dracs que fan espetegar carretilles, sortidors, cràquers i caixes, malgrat que Europa i l'Estat espanyol ens ho van voler prohibir. Una festa que continuarà emocionant-me quan les nenes i els nens realitzin aquell gest tan simple de l'aleta, que en les places de veritat com aquesta, ve precedit d'un silenci corprenedor, d'una retenció comunitària de la respiració, que es pot cloure amb un esglai d'esgarrifança si el castell cau, o amb una expressió de joia terrible si la valentia d'esperit de l'infant corona, amb èxit, aquest baluard d'esforços col·lectius. Segurament per això aquests nenes i nens, els enxanetes, són els meus herois preferits de la Festa Major de l'Arboç, malgrat que al Facebook hi hagin grups diversos que ho consideren una barbàrie de maltractaments.

Moltes gràcies, Chabran, per ser el meu company d'aquest somni arbocenc. Moltes gràcies a totes i tots vosaltres, les entitats folklòriques i tradicionals de l'Arboç, per la confiança que m'heu fet en honorar-me amb ser el vostre pregoner. Moltes gràcies, senyor Alcalde i senyors regidors, per l'atenció i la paciència.

I com diu un verset popular:

Deu mil gràcies us dono
a tothom generalment,
i que perdoneu meves faltes
si per cas en res faltem.

L'Arboç, 20 d'agost de 2010.